

ПІДТРИМКА ЄДНОСТІ УКРАЇНИ ТА ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІОТИЗМУ

(з досвіду роботи Кобеляцького НВК №1 Полтавської області)

У липні 2014 року велосипедна туристська група «Обрій» Кобеляцького навчально-виховного комплексу №1 Полтавської області здійснила черговий похід 4-ї категорії складності територією чотирьох областей Центральної та Південної України – Полтавської, Кіровоградської, Миколаївської, Дніпропетровської.

Цей похід проводився під гаслом «Україна єдина» і перетворився у своєрідну експедицію, під час якої ми виконували спортивну частину, вивчали природоохоронні об'єкти, проводили збір різноманітної краєзнавчої та природничої інформації, виконували посильну волонтерську роботу.

Найважливішими завданнями нашого походу в цей непростий час російської агресії стали – підтримка єдності України та виховання українського патріотизму, що в цей, чи не найтяжчий час існування незалежної України, час неоголошеної війни з боку Росії, стає на перше місце поряд з іншими проблемами країни.

У похід вирушили 8 туристів (2 керівника та 6 учасників – учнів 10–11-х класів Кобеляцького НВК №1). На кожному велосипеді майорів невеликий синьо-жовтий прапорець – символ єдності України.

Група «Обрій» сформована з учасників туристичного гуртка школи і здійснює велосипедні походи різної складності територією нашої Полтавської області та України з 2008 року. Весь маршрут даного походу можна розбити на дві частини: шлях до Єланецького природного заповідника Миколаївської області і повернення додому.

Звичайно, важко в одній статті описати всі події, які з нами відбувалися протягом двох тижнів походу і наше враження. Та все ж про деякі спробую розповісти.

Перше сильне враження на нас справили потужності Полтавського гірничозбагачувального комбінату – підприємства з видобутку та збагачення залізної руди. Цей комбінат розташований у місті Комсомольську Полтавської області. Але відвали породи простягаються на кілька десятків кілометрів навколо міста у вигляді своєрідних рукотворних горбів. Така панорама відкрилась нам при виїзді із села Єриствітка Кременчуцького району. Асфальтна дорога прокладена майже біля підніжжя цих відвалів, тому хлопцям досить добре було спостерігати за БЄЛзами, які возили пусту породу. Звичні для нас великі КраЗи здавалися іграшковими у порівнянні з цими велетами. В одному місці асфальтну дорогу перетинав широкий тракт для цих потужних грузовиків. Нам довелося зупинитися на перехресті перед знаком і ми змогли оцінити всю величність цих машин. Одне колесо такого грузовика більше за ріст людини. З невеликих кабінок помахами руки та звуковими сигналами, нас вітали водії, помітивши синьо-жовті прапорці на наших велосипедах. Було дуже приємно.

Ще одна цікава зустріч відбулася у Кременчуці. Подолавши міст через Дніпро, ми потихеньку сходимо на тротуар і помічаємо на перехресті блокпост. Як виявилось – це блокпост Наддніпрянської флотилії Українського козацтва, який захищає місто Кременчук та Крюківський міст від неочікуваних «гостей» з півдня. До нас підходить матрос Сергій і пропонує перепочити на блокпосту.

Довідавшись, що ми здійснюємо похід у підтримку єдності України, Сергій розповідає нам про події, які відбувалися під час революції гідності у Кременчуці. Цей мужній козак кілька місяців боровся з «Беркутом» на Майдані у Києві, а потім повернувся і став на захист рідного міста. Хлопців-обриївців звичайно зацікавило облаштування табору, щити та каски, які тут були. Довідавшись від Сергія, що точно такі знаряддя були і в захисників Майдану, юні туристи почали приміряти їх і на себе. Тримати щита було важко. Потрібно мати достатню фізичну силу. Та й каска була нелегкою.

Подякувавши Сергію за приязну зустріч, прощалися своєрідно. «Слава Україні!», – пролунало з наших вуст. «Героям слава», – відповів Сергій і додав: «При нагоді, заходьте!».

Одразу за Кременчуком почалася Придніпровська височина, рухатися по якій на велосипедах непросто. Піднявшись біля Крюкова на Дев'яську гору, зупиняємося біля Гострої Могили. Цей меморіал створено на честь пам'яті про подвиг бійців Кременчуцької дивізії народного ополчення, які 09.08.1941 року першими перед Кременчуком прийняли бій із фашистською ордою, яка сунула із заходу на відміну від сьогодення – коли орда намагається проникнути в Україну зі сходу. Оглянувши меморіал, ушанувавши пам'ять героїв, рухаємося далі в Кіровоградську область.

Придніпровська височина створює для нас певні проблеми. Круті підйоми чергуються з не менш стрімкими спусками. А, оскільки, рухаємося ми в основному ґрунтовими дорогами, то доводиться бути досить пильними, бо спуски часто порізані дощовими та талими водами. У таких місцях можна сильно травмуватися. Подолавши черговий затьняний підйом за селом Камбурлівка Онуфріївського району Кіровоградської області зупиняємося на відпочинок. Довкола, куди не кинеш оком, простягається степ – цілі пасма горбів (височин) у перемішку з глибокими долинами (балками). В одній із балок вабить водною блакиттю великий ставок. Деревної рослинності не так багато. В основному це лісосмуги та байрачні ліси по балках і ярах. «Малі Карпати» – так називаємо ми цей Кіровоградський ландшафт і продовжуємо свій рух.

Прямуючи до міста Олександрії Кіровоградської області, їдемо автотрасою М-04. Звичайно наша група з українською символікою була добре помітна і в знак підтримки різними звуковими та світловими сигналами нас вітали водії фур, іномарок, мікроавтобусів, мотоциклів. «Аж дух переймає і муравки пробігають по шкірі», – поділився зі мною відчуттями Денис Татушенко.

У селищі Нова Прага Олександрійського району Кіровоградської області юні туристи провели своєрідну фотосесію на фоні графіті юних місцевих художників «Я люблю Україну».

У селі Інгуло-Кам'янка Новгородського району Кіровоградської області вперше побачили вихід гранітів на поверхню земної кори. Лівий берег Інгулу мав вигляд гранітних скель. Це було для нас досить незвичним, бо у нас круті береги річок мають піщану або глинисту структуру.

У Бобринці Кіровоградської області біля залізничного мосту ці скелі стали ще більшими і місцевість уже почала нагадувати якісь передгір'я.

Та найбільше здивували граніти неподалік Єланцю Миколаївської області у заказнику республіканського значення «Мала Швейцарія».

Тут на річці Гнилий Єланець вони утворюють неповторні за своєю красою водоспади, пороги, природні басейни. Це чудове місце відпочинку відвідують багато місцевих і приїжджих людей. Після багатогодинного переходу ґрунтовими степовими дорогами під пекучим південним сонцем особливо приємно було постояти під прохолодним «душем» Єланецького водоспаду та зануритися у воду кам'яних природних басейнів, спостерігаючи при цьому дивовижні утвори з гранітних плит, мабуть, не гірші, ніж у самій Швейцарії.

Врешті ось і природний заповідник «Єланецький степ». Вражають типові степові ландшафти неораного степу Північного Причорномор'я. Глибокі балки, широкі неозорі простори, яскраве південне сонце, вигорілий і, подекуди, колючий степ, потужні бізони. Інспектор Сергій Лип'яцький розповідає про заповідник і запрошує на екскурсію оглянути тварин. Ще у 1978 бізонів сюди завезли з Асканії. Вони живуть тут у величезному вольєрі у напіввільному стані. Ці великі північноамериканські бики є близькими родичами наших зубрів. Тварини дуже сильні. Зі слів Сергія, одного разу бізон, проходячи повз застряглому у багнюці позашляховика лише одним доторком до автомобіля зробив досить велику вм'ятину в машині. Науковий співробітник заповідника Леся Бугай повідомила, що в ньому мешкають червонокнижні полоз чотирисмугий, канюк степовий, підорлик великий, шпак рожевий.

Неподалік заповідника розкинулася пасіка, на якій господарював П. М. Вершаденко. На запрошення пасічника заходимо до нього на гостини. Нам неабияк пощастило. Поряд з пригощанням медом і чаєм, цікавими розповідями про тварин, Павло Миколайович показав нам орлине гніздо (так він назвав хижого птаха). Насправді птах був дуже схожий на канюка степового. Хлопці скористалися драбиною пасічника, щоб роздивитися пташеня цього червонокнижного птаха, яке сиділо у гнізді і хижо дивилося та шипіло на незваних гостей.

Шлях додому розпочався від села Водяно-Лоріне Новобузького району Миколаївської області. Гранітні виходи змінилися вапняковими. Ґрунтова дорога ніби посипана білими камінчиками. Балки на Миколаївщині великі та розлогі з крутими спусками. Коли піднімаєшся на вершину горба здалеку здається, що краї балок посновані якимись павутинами. Це ґрунтові дороги, які тут добре накатані і по яких їхати краще, ніж по дірчастому асфальту. Широкі поля пописані лісосмугами, багато з яких із грецького (волоського) горіха, що надає цим насадженням особливого південного колориту.

Відстані між селами у Миколаївському степу більші, ніж у нас на Полтавщині. Тому спитати дорогу тут проблемно і потрібне добре вміння орієнтуватися по карті, та й компас не помішає.

Під час однієї із зупинок, коли орієнтувалися на місцевості, неподалік села Новоукраїнка Баштанського району, до нас під'їхав місцевий фермер О. В. Абрамюк. Дізнавшись, що ми здійснюємо похід, присвячений єдності України, і їдемо на велосипедах із Полтавщини, фермер промовив: «Хлопці! Я вражений!». Уже цих слів нам було досить, щоб підбадьоритись у пекучому степу. Та далі був сюрприз. Підказавши нам дорогу, Олег Васильович швидко поїхав до села. Через деякий час фермер зустрів нас знову. З «Ниви» дістав пакет із морозивом і упаковку холодної мінеральної води. Все це вручив нам, а на дорогу додав ще й 300 грн. Після такої підтримки, звісно, втома і проблеми відійшли в цей день на другий план.

Дніпропетровщина зустріла нас потужними лініями електропередач із величезними опорами. Товсті дроти гуділи, ніби підганяючи нас швидше покинути небезпечну зону. Переважно сільськогосподарські ландшафти північної Миколаївщини змінилися промисловими Криворізького залізничного басейну. Стрибаючи на велосипедах по бетонці, під'їжджаємо до мікрорайону Терни міста Кривого Рогу. Навколо височать відвали породи. Тут ціла гірська країна, по якій їздять не лише БЄЛази, а й потяги, що говорять про потужність цього басейну.

Швидко минаємо центральну частину Тернівського мікрорайону і зупиняємося на обід у міському сквері. «Ви дуже гарно їхали», – робить нам комплімент продавець хліба Марія. З розмови дізнаємося, що наше містечко Кобеляки вона знає. Там живуть її далекі родичі. На душі стає тепліше. Наближаємось додому.

Дніпродзержинськ зустрів нас сильним поривчастим вітром і сивими хмарами. Але дощу не було. Пронесло. При під'їзді до дамби обмінюємося привітаннями з місцевими велосипедистами і продовжуємо рух до Дніпра. Славутич долаємо по дамбі. Спостерігаємо майже морські краєвиди Дніпродзержинського водосховища. Увагу нашу також привертають блоки Дніпродзержинської ГЕС. З Лівого Берега Дніпродзержинська у нас виникає лише одне бажання – швидше подолати відстань додому, що, врешті-решт, ми й робимо.

Ще хотілося б сказати, що ми побачили велику й багату країну. Україна багата в першу чергу своїми людьми. І майданівець Сергій із Кременчука, і пасічник дядько Павло з Єланця, і науковий співробітник Єланецького заповідника Леся Бугай, і фермер Олег, і вчителька Тетяна з Майорівки під Новим Бугом, яка ділилася з нами борщовим набором, і продавці з Єланця, які давали нам безкоштовно куповану привозну воду, бо іншої в них немає і господиня Настя з Онуфріївки Кіровоградської області, і дід Микола з Березнеговатого, який вказав нам шлях до Бобринця, і мотоцикліст Олексій, який 7 км провадив нас польовою дорогою з Володимиро-Іллінки до сусіднього села Нововасилівки, фактично з Кіровоградської області у Миколаївську – все це ширі, добрі, гостинні люди, завжди готові прийти на допомогу. І цей перелік я міг би продовжувати безкінечно.

В Україні живуть патріотично налаштовані люди. Де б ми не проїжджали – кругом помічали рідні синьо-жовті кольори. Вони були на стовпах, на фермах, на воротах, на мостах, на зупинках громадського транспорту, у дворах приватних будинків і на будівлях державних установ. Міста великі і малі теж були прикрашені жовто-блакитними кольорами. Особливо цим вирізнявся Дніпродзержинськ.

Україна велика і багата сільським господарством і промисловістю. Неозорі лани пшениці, кукурудза на товстих стеблах, до якої міць перейшла з потужних чорноземів, світлі соняхи з широкими шляпами, які линуть до сонця, величні ЛЕПи (лінії електропередач), потужні БЕЛази, багаті поклади Кременчуцької магнітної аномалії та Кривбасу, Кременчуцька та Дніпродзержинська ГЕС, промислові об'єкти Кременчука, Комсомольська, Олександрії, Кривого Рога, Дніпродзержинська – все це ми побачили під час походу.

Україна велика і багата своєю природою. Ми спостерігали різні ландшафти, природний заповідник Єланецький степ, дивовижну «Малу Швейцарію», інші природоохоронні території. Нас будили перепели біля Єланця, вигукуючи чуть світ «піль-падьом». А біля станції Новий Буг не давав спати канюк, викрикуючи «кей-кей-кей», бо ми порушили його спокій. Вражали кремезні бізони, від яких стояли всього за 10 метрів. А ще запам'ятались рожеві маки – краса українського липневого степу. У кількасантиметровій пилюці ґрунтовок, між просілими плитами бетонки, біля лісосмуг, скраю родючих полів, на обочині асфальтних доріг, у степу – скрізь були ці красиві польові квіти.

Це багатство і патріотизм дозволить Україні вистояти і в майбутньому стати розвиненою європейською країною.

Наостанок дякую юним велосипедним туристам із групи «Обрій» за здійснений непростий похід 4-ї категорії складності і виявлену при цьому свою громадянську позицію. Позаду залишилось близько 800 км доріг.

А закінчити свою розповідь хочу словами бджоляра Павла Миколайовича Вершаденка з Єланця Миколаївської області. Дізнавшись, що похід наш називається «Україна єдина», він відповів: «Звичайно ж, хлопчики, єдина. А як же може бути інакше?»

Дата надходження авторського оригіналу до редакції : 03.10.2014

